

บทที่ ๑

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหาความไม่แน่นอน และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ เช่น ราคาต้นทุนการผลิตที่สูง ทั้งปัจจัยการผลิต สารเคมี เมล็ดพันธุ์ที่มีราคาแพง ความไม่แน่นอนของราคาที่เกิดจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมีลักษณะไม่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการในแต่ละช่วงเวลา

นอกจากนี้ความไม่แน่นอนจากปริมาณผลผลิตที่เกิดจากปริมาณผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติ ปัญหาภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ทวีความรุนแรงขึ้นในขณะนี้ได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการทำการเกษตรอย่างมาก เกษตรกรอีกจำนวนมากก็ยังต้องประสบความทุกข์ยากจากปัญหาอื่นรอบด้าน เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน สิทธิเกษตรกรและสวัสดิการ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำการเกษตร

การเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนหรือการเปิดเสรีทางการค้าในปลายปี ๒๕๕๘ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ เพราะจะทำให้สินค้าเกษตรกรและอาหารเคลื่อนย้ายผ่านกลไกการขนส่งได้อย่างเสรี การลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ การสร้างคุณภาพสินค้าที่มีมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวคิด

๑) พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒) การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑) เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้ง พื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของ ทำการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒) รวมพลังทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม พ่อค้า นักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓) เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่นตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่จะก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑. ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดิน โดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร
๒. การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม
๓. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร
๔. พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลให้มีแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหา ร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง
๒. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทาง เกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร กับภาครัฐ และภาคเอกชน

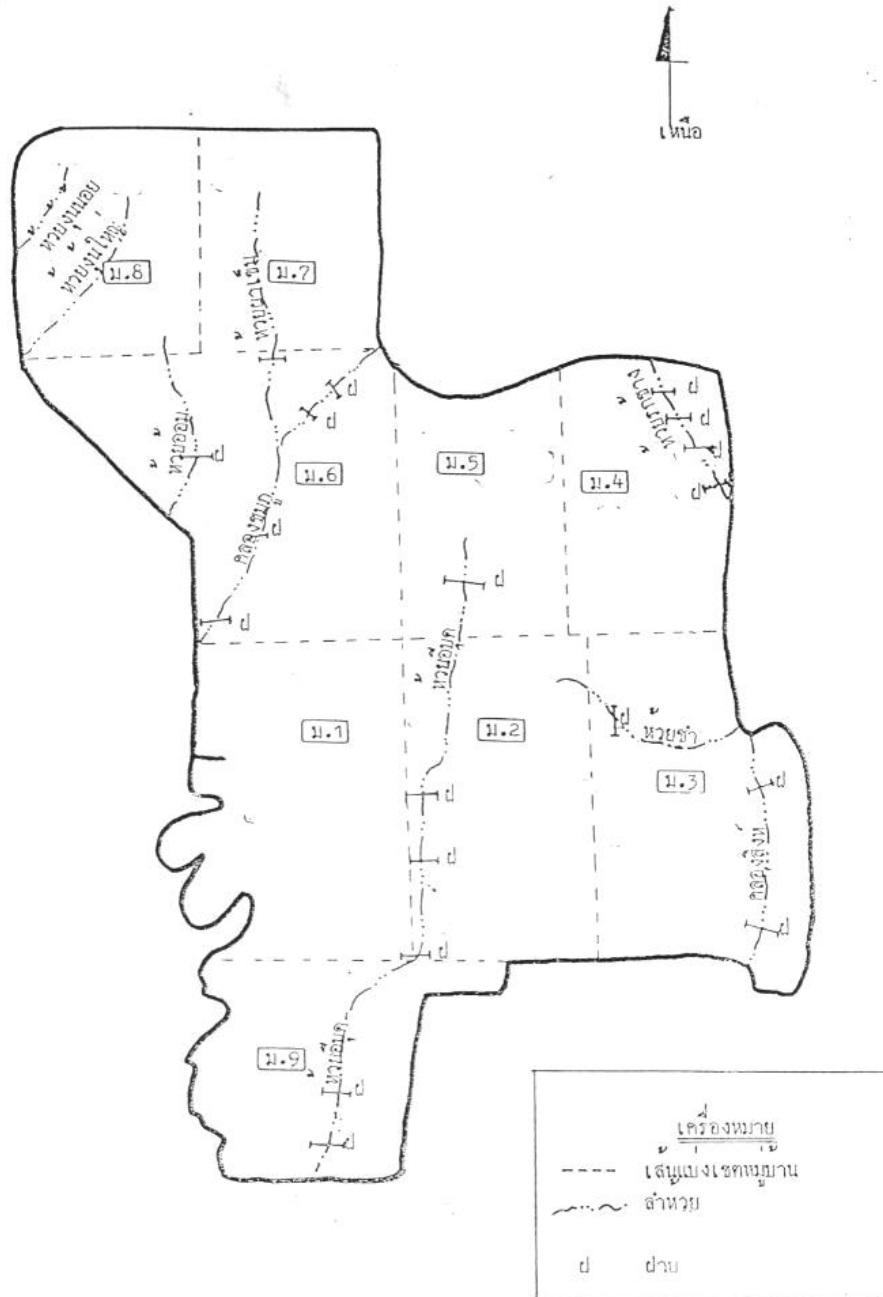
ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑. คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่มีความพร้อม มีศักยภาพและพร้อมที่จะทำการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง ชุมชน สังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน ๙ อำเภอละ ๑ ตำบล
๒. จัดเตรียมข้อมูลภาพรวม โดยแผนที่ของแต่ละตำบล จำนวน ๙ ตำบล
๓. จัดประชุมชี้แจงคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลในตำบลที่ได้รับคัดเลือก ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้แทนผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดวัตถุประสงค์ ความจำเป็น ความสำคัญ ของการจัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรมระดับตำบล
๔. อบรมทีมวิทยากร เพื่อซักซ้อมรายละเอียด การดำเนินโครงการ ขั้นตอน วิธีการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายให้เป็นไปแนวทางเดียวกันและชี้แจงแบบจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล
๕. สืบค้นและเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการเกษตรในตำบล โดยเฉพาะข้อมูลตามประเด็นหลักที่จะทำการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข เช่น แหล่งน้ำ หนี้สิน จำนวนเกษตรกร ฯลฯ
๖. จัดประชุมผู้ปฏิบัติงานหมู่บ้าน สรุปผลการจัดเก็บข้อมูล โดยจำแนกประเด็นปัญหาหลัก ๕ เรื่อง คือ ปัญหาหนี้สิน แหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน สวัสดิการ สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ราคาสินค้าเกษตร
๗. จัดทำเวทีสรุปข้อมูล เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ กลยุทธ์และกิจกรรมโครงการ
๘. จัดทำแผนเสนอสภาจังหวัด ถึงการแก้ไขปัญหาในตำบลเป้าหมายและแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับ ตำบล
๙. จัดตั้งกลุ่มรายสินค้า (อาชีพ)

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปของตำบลหาดล้า

๑. ประวัติความเป็นมา

ภาพ ๑ : แผนที่แสดงที่ตั้งตำบลหาดล้า อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ประวัติความเป็นมา

ตำบลหาดล้าเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบ้านลาด ซึ่งมีทั้งหมด ๘ ตำบล ตำบลหาดล้าตั้งอยู่ทิศตะวันออกของอำเภอบ้านลาด ห่างจากตัวอำเภอบ้านลาดประมาณ ๕ กิโลเมตร ตำบลหาดล้าเป็นตำบลที่เกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากการได้มีการสร้างเขื่อนสิริกิติ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กรมประชาสัมพันธ์โดยนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน ได้อพยพราษฎรมา อยู่หมู่บ้านใหม่ได้จัดสรรที่ดินให้ราษฎรอยู่อาศัยครอบครัวละ ๑๕ ไร่ โดยจัดแบ่งเขตเป็นผัง มีจำนวน ๑๖ ผัง แบ่งการปกครองของตำบล เป็น ๙ หมู่บ้าน

ข้อมูลทางกายภาพ

ที่ตั้ง อาณาเขตตำบลหาดล้า

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลจirim อำเภอบ้านลาด จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลน้ำหมัน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลรวมจิตร อำเภอบ้านลาด จังหวัดอุดรธานี

การคมนาคมขนส่ง

เส้นทางหลักจากหมู่บ้านสู่จังหวัด- อำเภอ	๑	สาย
เส้นทางติดต่อกับหมู่บ้าน	๔	สาย
เส้นทางภายในหมู่บ้าน เป็นถนนลาดยางผ่านทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑ สาย		

สภาพภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็น ภูเขาเป็นที่ดอนสูง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินลูกรังดินขาดความอุดมสมบูรณ์

การปกครอง

ตำบลหาดล้าแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น ๔,๗๙๗ คน เป็นชาย ๒,๓๗๐ คน หญิง ๒,๔๒๗ คน จำนวน ๑,๒๐๒ ครัวเรือน แยกตามหมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
๑	นิคมฯ ๑	๒๕๖	๒๖๖	๕๒๒	๑๑๒
๒	ดินดอย	๒๘๗	๓๑๒	๕๙๙	๑๔๖
๓	หาดไก่อ้อย	๓๑๙	๓๐๖	๖๒๕	๑๕๕
๔	โปรงแก้ว	๒๕๙	๒๘๑	๕๔๐	๑๔๗
๕	ประชาสาร	๓๐๙	๓๔๙	๖๕๘	๑๗๔
๖	คลองขมิ้น	๓๓๓	๓๔๔	๖๗๗	๑๖๕
๗	เจริญสุข	๓๕๘	๓๔๒	๗๐๐	๑๖๐
๘	ศรีทอง	๑๗๙	๑๖๒	๓๔๑	๙๒
๙	เนินสูง	๗	๖๕	๗๒	๓๘
	รวม	๒,๓๗๐	๒,๔๒๗	๔,๗๙๗	๑,๒๐๒

การประกอบอาชีพ

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ การประมง ประมาณ ๖๖.๒๕ % ทำงานประจำ ประมาณ ๒๐.๔๒ % ประกอบอาชีพรับจ้างส่วนหนึ่งออกไปขายแรงงานต่างถิ่นเมื่อถึงฤดูกาลเพาะปลูกกลับมาทำการเพาะปลูกพืชตามฤดูกาล ประมาณ ๔.๗๐ %

พื้นที่

- พื้นที่ทั้งหมดของตำบลหาดล้า ๑๓,๓๖๕ ไร่
- พื้นที่การเกษตร ๑๑,๕๘๕ ไร่
- พื้นที่ที่อยู่อาศัย ๑,๗๘๐ ไร่

ประชากร

- จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๗๙๗ คน
- ครั้วเรือนทั้งหมด ๑,๒๐๒ ครั้วเรือน
- ครั้วเรือนเกษตรกร ๑,๑๗๒ ครั้วเรือน

ปัจจุบันตำบลหาดล้า แบ่งเป็น ๙ หมู่บ้านและมีผู้นำหมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล		ตำบล
๑	นิคมฯ ๑	นายพิเชษฐ์	อุ่มจันทร์เงิน	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	ดินดอย	นายสุวิทย์	พรมโสภา	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	หาดไก่อ้อย	นายสมคิด	ปิส	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	โป่งแก้ว	นายสมเกียรติ	คำแสน	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	ประชาสาร	นายลำพัง	วงศ์ชัย	กำนัน
๖	คลองขมิ้น	นางทองคำ	การินตา	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	เจริญสุข	นายดวง	นวลหมวก	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	ศิริทอง	นายสมทราย	นวลมะ	ผู้ใหญ่บ้าน
๙	เนินสูง	นายทวีศิลป์	ถาดิบ	ผู้ใหญ่บ้าน

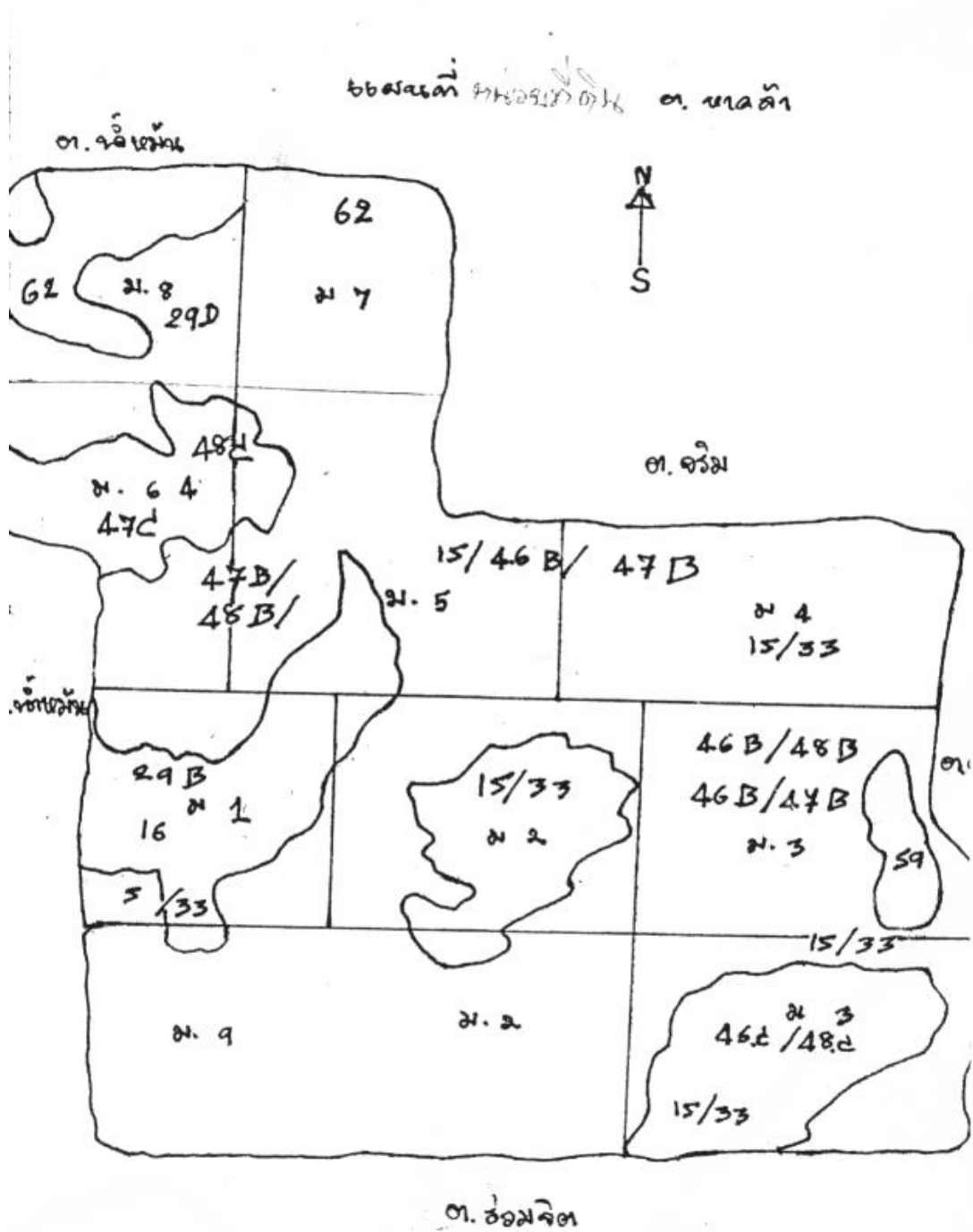
การจัดตั้งบ้านเรือน

ของประชากรจะเป็น เรียงรายตามถนน

การถือครองที่ดิน

ส่วนใหญ่พื้นที่หมู่บ้านเป็นพื้นที่อยู่ในเขต นส.๓ , นส.๓ ก และ โฉนด โดยมีการจัดสรรที่ดิน โดยนิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน แบ่งเป็นที่ทำการเกษตร ๑๓ ไร่ ที่อยู่อาศัย ๒ ไร่

แผนที่หน่วยที่ดิน ต.หาดลำ

หน่วย ที่ดิน	คุณสมบัติของชุดดิน/ความเหมาะสม	สภาพภูมิประเทศ/การใช้ประโยชน์ใน ปัจจุบัน
๑๖	หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นเทา สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเหลือง และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลืองหรือสีแดง ในดินชั้นล่าง ในบางกรณีอาจพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก แล้วแมงกานีสปะปนเกิดจากวัตถุกำเนิดพวกตะกอนน้ำพบบริเวณพื้นที่ราบเรียบดินค่อนข้างเรียบเป็นดินลึกมาก	ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง มีความเป็นกรดเป็นต่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ปัญหาในการใช้ประโยชน์ดินหน่วยแผนที่นี้โดยทั่วไป ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำแก่หน้าดินแน่นทึบ ทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา
๒๙	หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวสีดำเป็นสีน้ำตาลสีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอน ลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัว ผุพังของหินหลายชนิดที่มีเนื้อละเอียดพบบริเวณที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนิน เขาดินเป็นดินลึก	มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่มีความเป็นกรดเป็นต่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัญหาสำคัญ คือ บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในช่วงฤดูการเพาะปลูกพืชอาจขาดน้ำได้จากฝนทิ้งช่วงไม่เป็นเวลานานส่วนในบริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ และไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ
๓๓	หน่วยดินแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินที่มีดินร่วนปนทรายแบ่งสีดินเป็นสีน้ำตาลหรือปนแดงบางแห่งในดินล้นลึกๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาลอาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำพบบนสันดินริม น้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัดมีพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงเป็นคลื่น ลอนลาดเป็นดินลึกมาก	ดินมีการระบายน้ำดีถึงปานกลางมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ดินเป็นต่างปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปานกลางมีค่ามีความเป็นกรดเป็นต่างประมาณ ๕.๕-๘.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด, อ้อย, ยาสูบ, ถั่วต่างๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัยดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์

รายละเอียดประกอบหน่วยแผนที่ดินและการใช้ประโยชน์

หน่วยที่ดิน	คุณสมบัติของชุดดิน/ความเหมาะสม	สภาพภูมิประเทศ/การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน
๔๖	หน่วยดินแผนที่นี้เป็นดินส่วนใหญ่เป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรังสีดินเป็นสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดง พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่น เป็นดินตื้นมาก	ดินมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๗.๐ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ น้ำดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ เป็นดินตื้นมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน -ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอบางชนิด พืชหญ้าตามธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน
๔๗	หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงเกิดการสลายตัวพังของหินเนื้อละเอียดมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขาเป็นดินตื้น	ดินมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๗.๐ ปัญหาสำคัญ ในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ ได้แก่ เป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง มีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือ ป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน
๖๒	เป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ลาดชันมากกว่า ๓๐% ดินที่พบเป็นดินหรือหิน พื้นที่โผล่กระจายทั่วไป สำหรับไปพื้นที่อยู่ใกล้ลำห้วยมีการปลูกไม้ผล ทุเรียน ลำสาด มะม่วง หรือพืชสมุนไพรพื้นบ้านที่ลุ่ม สามารถปลูกพืชไร่และนาข้าวได้	-เป็นภูเขาหรือเทือกเขา ป่าไม้เบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดงดิบชื้น หลายแหล่ง เป็นการไร่เลื่อนลอย พื้นที่ใกล้ลำห้วยสามารถปลูกไม้ผลทุเรียน ลำสาด มะม่วง และที่ลุ่มปลูกพืชอายุสั้น เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ข้าวโพดได้

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศทั่วไป

ฤดู	ตั้งแต่เดือน – เดือน	สภาพของฤดูกาล
ฤดูฝน	พฤษภาคม – ตุลาคม	- ฝนทิ้งช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม
ฤดูหนาว	พฤศจิกายน – มกราคม	- หนาวจัด
ฤดูร้อน	กุมภาพันธ์ – เมษายน	- ร้อนจัด

ลักษณะภูมิอากาศที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตร

การทำการเกษตร เกษตรกรจะปลูกช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ส่วนใหญ่ปลูกพืชไร่ พืชสวนและช่วงเดือน มิถุนายน – สิงหาคม จะทำการปลูกข้าวนาปี

ภัยธรรมชาติ

ตำบลหาดล้าส่วนใหญ่ไม่เกิดภัยธรรมชาติเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นที่เนินเชิงเขาส่วนใหญ่ น้ำจะไหลหลากพืชผลทางการเกษตรไม่ถึงกับได้รับความเสียหาย

สถิติน้ำฝน เฉลี่ย ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๐)

หน่วย : มิลลิเมตร

ที่มา: สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุดรดิตถ์

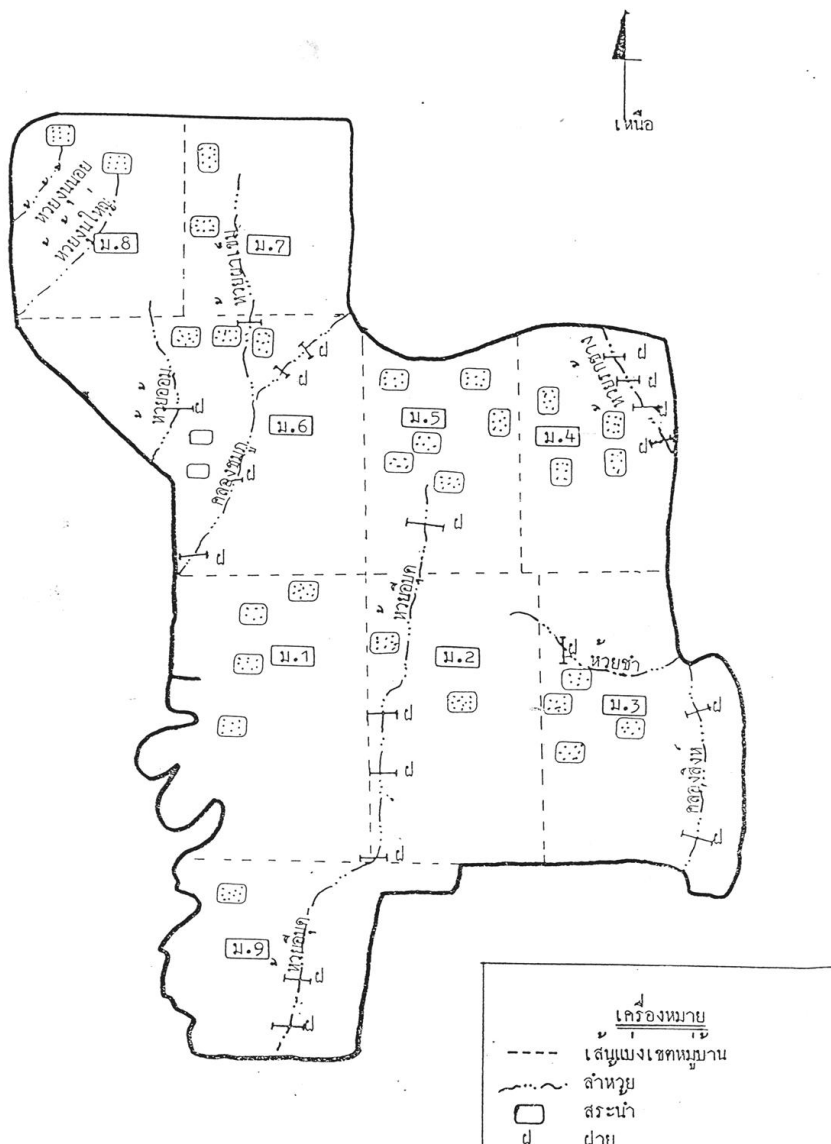
เดือน/ปี	๒๕๔๗	๒๕๔๘	๒๕๔๙	๒๕๕๐	รวม	เฉลี่ย
ม.ค	-	๔๔	-	-	๕๗.๕	๑๑.๕
ก.พ	๔๙.๘	-	๑๙.๘	-	๖๙.๖	๑๓.๙๒
มี.ค	-	๒๑.๙	๑๒.๒		๙๔.๘	๑๘.๙๖
เม.ย	๕๖	๗๒.๒	๑๑๔.๓	๔๕.๗	๒๙๒.๘	๕๘.๕๖
พ.ค	๑๘๑.๖	๗๒.๖	๓๗๘.๖	๓๘๘.๔	๑,๑๑๘.๒	๒๒๓.๖๔
มิ.ย	๑๗๐.๘	๒๗๙.๗	๒๗๙.๔	๒๑๓.๘	๑,๐๙๐.๕	๒๑๘.๑
ก.ค	๒๐๒.๔	๒๕๖.๖	๒๔๖.๒	๑๓๐.๔	๑,๐๘๘.๑	๒๑๗.๖๒
ส.ค	๑๔๕.๔	๒๒๓.๒	๒๘๐.๗	๒๒๕.๓	๑,๐๗๔.๖	๒๒๐.๑๔
ก.ย	๔๗๗.๙	๓๙๖.๑	๒๐๙.๘	๒๐๖.๓	๑,๓๙๐.๑	๓๔๗.๖๖
ต.ค	๖.๕	๓๐.๓	๒๑๕.๒	๘๔.๕	๕๑๖.๕	๑๐๓.๖๒
พ.ย	-	๑๐๖.๕	-	-	๑๐๖.๕	๓๒.๑๘
ธ.ค	-	๔.๘	-	-	๔.๘	๐.๙๖
รวม	๑,๒๙๐.๔	๑,๕๐๗.๑	๑,๗๕๖.๒		๔,๕๕๓.๗	๑,๖๙๘.๕

แหล่งน้ำ

ที่	ประเภทแหล่งน้ำ	จำนวนแห่ง
๑	บ่อน้ำตื้น / สระน้ำ	๘๙
๒	บ่อบาดาล (น้ำตื้น / น้ำลึก)	๓๓
๓	อ่างเก็บน้ำ	๔
๔	แหล่งน้ำธรรมชาติ / ห้วย / หนอง	๙
	รวม	๑๓๕

ข้อมูลแหล่งน้ำของตำบลหาดล้า

แผนที่พอสังเขป ตำบลหาดล้า แสดงแหล่งน้ำ

ข้อมูลด้านชีวภาพ

ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลหาดล้า

ชื่อพืช	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	พื้นที่ เสียหาย (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย กก./ไร่	ผลผลิต รวม (ตัน)	ราคา ต่อหน่วย (บาท)	จำนวน ครัวเรือน ผู้ปลูก
๑. ข้าว - ข้าวนาปี (เหนียว)	๑,๗๑๗	๑,๗๑๗	-	๕๕๐	๙๔๔,๓๕๐	๘	๔๑๓
๒. พืชไร่ - ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ถั่วเขียว	๗๐๐ ๒๕๐	๗๐๐ ๒๕๐	- -	๖๕๐ ๑๑๐	๔๕๕ ๓๗,๔๔๐	๔ - ๕ ๑๐-๑๒	๘๐ ๕๐
๓. ไม้ผล - มะม่วงหิมพานต์ - ลำไย	๓,๕๐๐ ๑,๔๕๓	๓,๕๐๐ ๑,๔๕๓	- -	๙๐๐ ๘๕๐	๓,๑๕๐ ๑,๒๓๕	๑๕ - ๒๐ ๕ - ๑๑	๖๕๔ ๓๖๑
๔. พืชผัก	๒๕๐	๒๕๐	-	๖๐๐	๑๕๐	๑๐ - ๒๐	๗๖๕

สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, ถั่วเขียว ใช้รถแทรกเตอร์ และรถไถเดินตามในการเตรียมดิน การหยอด และกำจัดศัตรูพืช - ใส่ปุ๋ย จนถึงเก็บเกี่ยวใช้แรงงานคน

๒. การทำนา - ใช้พันธุ์ข้าว กข ๖, กข๑๐, หอมมะลิ ๑๐๕ การเตรียมดินใช้แรงงานสัตว์และรถไถเดินตาม การปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวใช้แรงงานคนการนวดและสีฟั่น ใช้เครื่องจักร

๓. ไม้ผลส่วนใหญ่ปลูกมะม่วงหิมพานต์และลำไย เมื่อปลูกแล้วมีการดูแลรักษา โดยการใส่ปุ๋ยและกำจัดศัตรูพืช ตัดออกให้ด้วย

เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ยและสารเคมี)

มีเกษตรกรยังใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชบ้างเล็กน้อย

การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

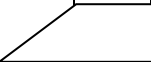
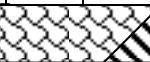
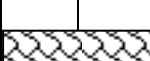
- ปุ๋ยน้ำสกัดจากหอยเชอร์รี่ในนา เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี และยังช่วยลดปริมาณหอยเชอร์รี่อีกทางหนึ่ง
- การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

สภาพปัญหาการผลิต

- ใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์เดียวอย่างต่อเนื่องหลายฤดูกาลปลูก ทำให้ผลผลิตลดลง

- ขาดแหล่งเมล็ดพันธุ์ดี

ระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลหาดล้า

พืช \ เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี												
มะม่วงหิมพานต์												
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์												
ลำไย												
ถั่วเขียวผิวมัน												

สัญลักษณ์

การเตรียมดิน - การปลูก

การดูแลรักษา เช่น ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใส่ปุ๋ยชีวภาพและอื่น ๆ

การเก็บเกี่ยว

ระบบการปลูกพืช

ระบบที่	สภาพพื้นที่	การจัดระบบพืชเหลื่อมฤดู	ระบบการปลูกพืชสลับ/แซม
๑	นาข้าว	ข้าวนาปี , พืชผัก	-
๒	พืชไร่	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - ถั่วเขียว	-

การเลี้ยงสัตว์

๑. การเลี้ยงกระบือ-โค ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงแบบปล่อย ให้กินหญ้าตามหัวไร่ปลายนาเลี้ยงกัน จำนวนไม่มาก
๒. สุกร- เลี้ยงแบบให้กินเศษอาหารในครัวเรือน ส่วนมากจะเป็นสุกรพันธุ์เมืองกินอาหารง่ายๆเพื่อเสริมรายได้
๓. ไก่พื้นเมือง - เลี้ยงแบบปล่อย ใช้เป็นอาหารบริโภคเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน
๔. การประมง - เลี้ยงปลากินพืชพวกปลานิล, ปลาไน, ปลาตะเพียน, ปลาแรด เลี้ยงในสระที่ขุดเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร เลี้ยงปลาเพื่อบริโภคในครัวเรือนและเสริมรายได้
๕. เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ยและสารเคมี)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

สภาพทางด้านเศรษฐกิจของตำบล

รายได้ / รายจ่าย / แรงงาน / ที่ดิน

ข้อมูล	หน่วยวัด	สภาพปัญหา	วิธีแก้ไขเบื้องต้น
๑. รายได้ต่อครอบครัวเฉลี่ย / วัน	๒๐๐ บาท	-ไม่มีงานทำในพื้นที่	การว่างงานในพื้นที่มีหน่วยงานมาให้ความรู้และแนะนำส่งเสริมรายได้
๒. รายจ่ายเฉลี่ย / วัน	๘๐ บาท	- ถ้ามีงานทำส่วนใหญ่	
๓. จำนวนแรงงาน / ครอบครัว	๒ คน	เป็นค่าจ้างแรงงานต่ำ	
๔. จำนวนการจ้างงาน / ครอบครัว	๒ คน		
๕. อัตราค่าจ้างแรงงาน / วัน	๑๒๐ บาท		
๖. พื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ยต่อครอบครัว	๑๕ ไร่/ ครอบครัว		

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

การรวมกลุ่มของชุมชนที่เข้มแข็ง

- กลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๗ กลุ่ม (ทำกิจกรรมต่อเนื่อง)
- กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน ๙ กลุ่ม (ทำกิจกรรมต่อเนื่อง)

จุดเด่นของสภาพพื้นที่

- มีทุ่งหญ้าเชิงเขาเหมาะกับการเลี้ยงสัตว์ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าว ข้าวโพด
- สภาพดินเหมาะแก่การปลูกต้นไม้ยืนต้นใช้น้ำน้อย เช่น มะม่วงหิมพานต์, ลำไย, ต้นสัก
- การคมนาคมสะดวกเหมาะแก่การขนถ่ายสินค้า
-

ต้นทุนการผลิตต่อไร่ของพืชแต่ละชนิด (บาท)

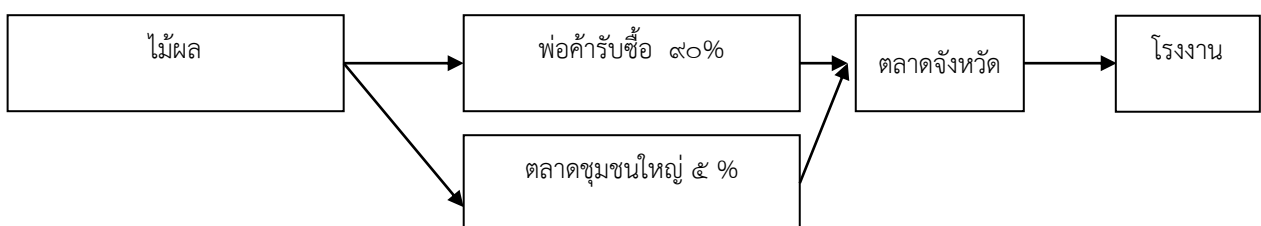
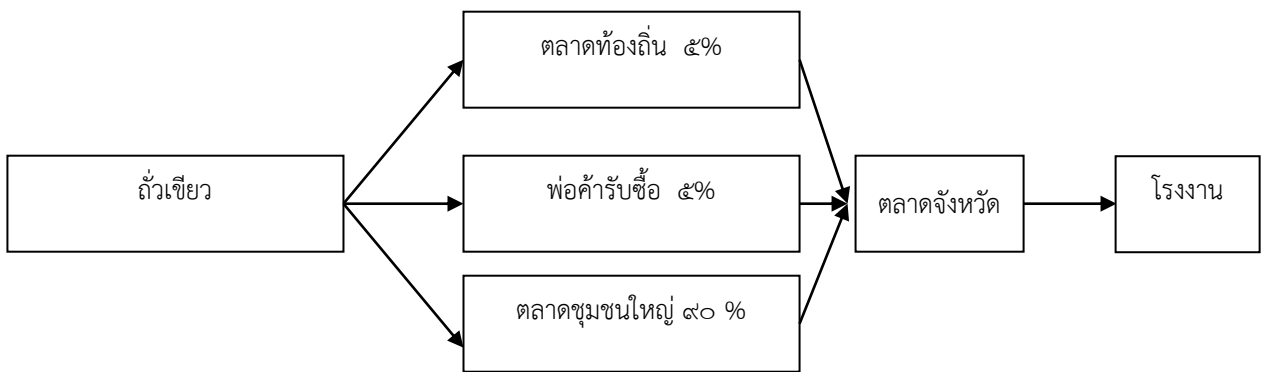
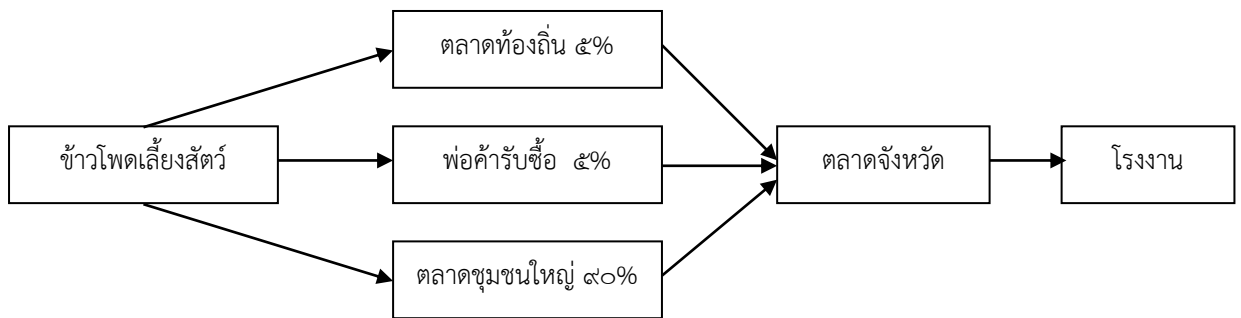
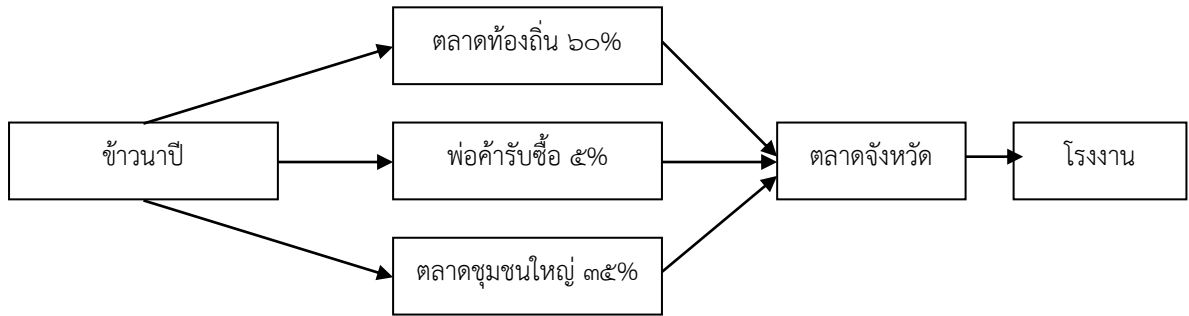
พืช	เตรียมดิน	พันธุ์	ปุ๋ย	ยาเคมี	น้ำ	เก็บเกี่ยว	ขนส่ง	อื่นๆ	รวม
๑. ข้าวนาปี	๗๐๐	๑๕๐	๒๕๐	๐	๐	๓๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๑,๗๐๐
๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๔๐๐	๒๔๐	๒๕๐	๐	๐	๒๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑,๒๙๐
๓. ถั่วเขียว	๔๐๐	๒๐๐	๐	๐	๐	๒๐๐	๕๐	๗๕๐	๘๐๐
๔. มะม่วงหิมพานต์	๕๐๐	๖๒๕	๓๐๐	๐	๐	๕๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๒,๑๒๕
๕. ลำไย	๔๐๐	๖๒๕	๓๐๐	๐	๐	๕๐๐	๓๐๐	๒๐๐	๒,๐๒๕

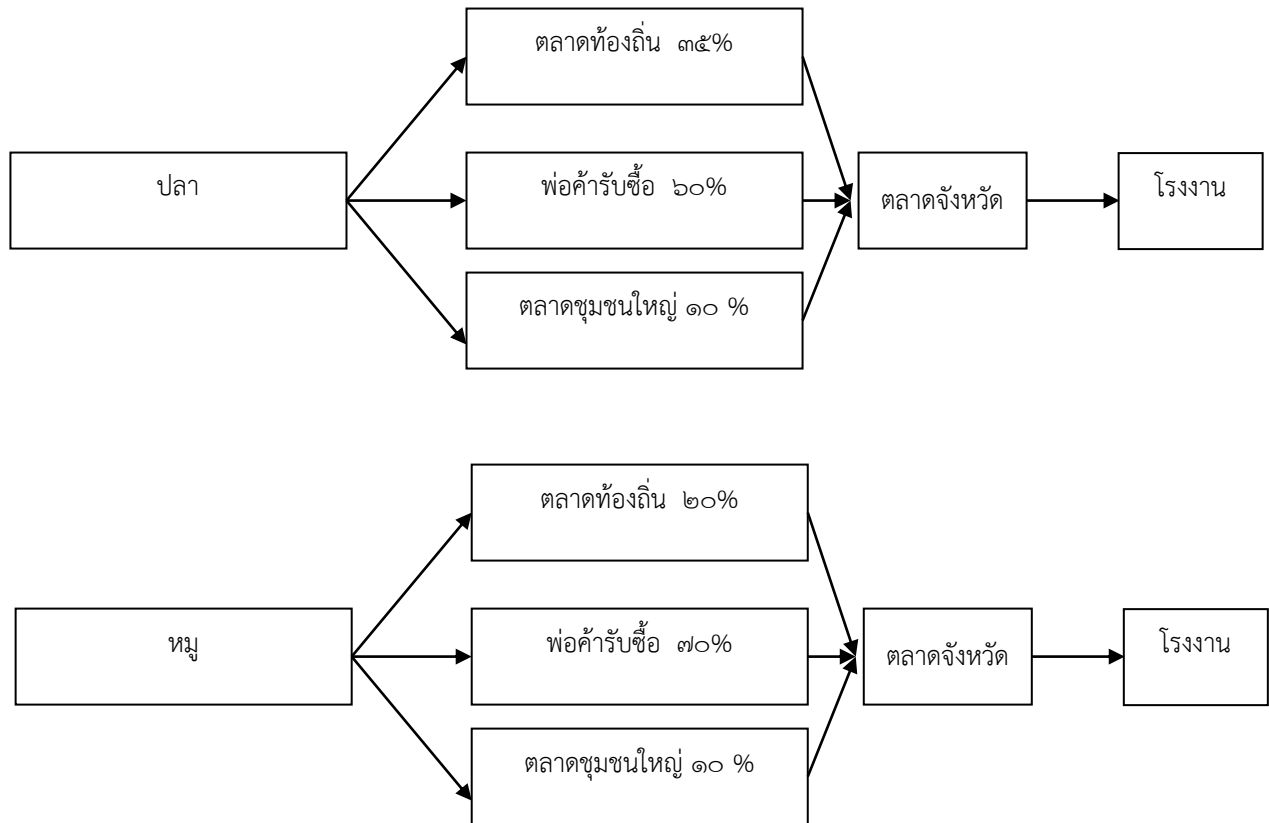
ข้อมูลทางด้านสังคม

ประเพณีวัฒนธรรม

- งานบั้งไฟช่วงเวลาจัดงาน เดือนมีนาคม – เมษายน
- งานบุญแห่ผีตาโขนจัดงาน เดือนกันยายน
- งานประเพณีสงกรานต์จัดงาน เดือนเมษายน
- งานประเพณีลอยกระทงเดือนพฤศจิกายน

การตลาดสินค้าการเกษตรที่สำคัญ

ปัญหาอุปสรรคและจุดอ่อนของตำบลหาดล้า

ชื่อปัญหา	สภาพปัญหา
๑. ด้านแหล่งน้ำ ๑. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมีไม่เพียงพอ ๒. ขาดน้ำอุปโภคและบริโภคที่สะอาด	- จะมีปัญหาในช่วงฤดูแล้งของทุกปี ชาวนา ชาวนสวน ๖๐.๒๕% จะขาดน้ำไปทำการเกษตร เพราะไม่มีแหล่งน้ำกักเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้งอย่างเพียงพอ บางพื้นที่มีแหล่งกักเก็บน้ำแต่ตื้นเขิน เก็บน้ำได้ไม่มาก บางแห่งมีน้ำแต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้เนื่องจากแหล่งน้ำอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่าพื้นที่ทำการเกษตร - เนื่องจากสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ตำบล ส่วนใหญ่พื้นที่จะเป็นเนินสูง สูงชัน ก็มีปัญหาน้ำได้ดิน แหล่งน้ำดิบ เพื่อจัดทำประปา ที่สะอาดไม่เพียงพอ ปัจจุบันได้นำน้ำจากท่อราชดำริที่วางมาจากเขื่อนสิริกิติ์ และระบบประปาหมู่บ้าน แต่ก็ไม่ครบทุกครัวเรือน ที่ยังมีบางครอบครัวที่ได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะหน้าแล้งของทุกปี น้ำเขื่อนลด หรือแหล่งน้ำดิบสำหรับระบบประปา ทำให้แรงดันน้ำไม่เพียงพอที่จะดันน้ำไปใช้ได้ครบ ประกอบกับหมู่บ้าน ตำบล หาดล้า เป็นที่สูงจนขาดโอกาสนี้ไป
๒. ด้านเศรษฐกิจ ๑. การว่างงาน/ขาดรายได้ ๒. ขาดตลาดรองรับผลผลิตภาคเกษตรและผลผลิตภาคอุตสาหกรรมในครัวเรือน	- ราษฎร ประมาณ ๗๕ % จะว่างงานและบางส่วนอพยพไปขายแรงงานในต่างถิ่น ในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว ระหว่างเดือน พ.ย. – เม.ย. ของทุกปี เพราะขาดอาชีพเสริมให้แก่ราษฎรอย่างเพียงพอ บางครั้งทางการได้ส่งเสริมอาชีพให้แต่ก็ไม่อยากทำเพราะรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการยังชีพที่ต้องมีรายจ่ายต่อวัน ที่สูง จึงอพยพไปขายแรงงานในต่างถิ่น - ราษฎรส่วนใหญ่จะปลูกไม้ผล โดยเฉพาะมะม่วงหิมพานต์ และลำไย จะเป็นแหล่งผลิตที่ค่อนข้างมาก มะม่วงหิมพานต์จะมีปัญหาในช่วงเดือน ก.พ. – มิ.ย. เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อม และสภาพลมฟ้าอากาศกรณีฝนตกใสในระยะออกดอกทำให้ผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากสภาพผลไม่สมบูรณ์ส่งผลให้เมล็ดเสียแคะแกรนจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและประชาชนมีรายได้ลดลง เกิดจากภาวะผลผลิตตกต่ำ

บทที่ ๓

การจัดเวทีประชาคม

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี ได้เชิญผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้แทนผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล โครงการชลประทาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดวัตถุประสงค์ ความจำเป็น ความสำคัญ ของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการทำการเกษตรในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และคัดเลือกชนิดสินค้าที่จะจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรายตำบลของตำบลหาดลำ อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดลำ อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมของตำบล

การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานีในครั้งนี้ มีหลักการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ มุ่งเน้น ๕ ประเด็นสำคัญ โดยใช้สินค้าที่สำคัญเป็นตัวตั้ง พื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องที่ก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สิน สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี จึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกษตรกรในตำบลช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเลือกสินค้า(อาชีพ) ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และเหมาะสมกับตำบลมากที่สุด ส่วนสินค้าเกษตรอื่นๆก็ให้มีแผนพัฒนาตามความจำเป็นและเหมาะสมควบคู่กันไป

ปัญหาของชุมชน

ด้านกายภาพ

ปัญหา	สรุปวิเคราะห์ / สาเหตุ	ผลกระทบที่เกิดขึ้น / ปริมาณ
๑. เกิดการชะล้างพังทลายของดิน	- เส้นทางไหลผ่านของห้วยตื้นเขิน - ความลาดเอียงจากเนินเขา ด้านทิศตะวันออกลาดลงถึงที่นา	- ทำให้ลำห้วยบางสายต้องแห้งขอดในฤดูแล้ง - ทำให้ผลผลิตในไร่นา ฤดูฝนถูกน้ำท่วมไหลหลาก
๒. ด้านแหล่งน้ำ ๒.๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ	- ปัญหาในช่วงฤดูแล้งของทุกปี ชาวนา ชาวสวนจะขาดน้ำเพื่อไปทำการเกษตรเพราะไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง	- ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากประสบปัญหาในด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๒ ขาดน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาด	- เนื่องจากสภาพทั่วไปของหมู่บ้านส่วนใหญ่พื้นที่เป็นเนินสูงชัน และมีปัญหาแหล่งน้ำใต้ดินเพื่อจัดทำน้ำประปาที่สะอาดปัจจุบันได้ใช้น้ำจากท่อราชดำริ ที่วางท่อมาจากเขื่อนสิริกิติ์ แต่ก็ไม่ครบทุกครอบครัว	- เกษตรกรในหมู่บ้านขาดแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค
--------------------------------	---	--

ด้านชีวภาพ

ปัญหา	สรุปวิเคราะห์ / สาเหตุ	ผลกระทบที่เกิดขึ้น / ปริมาณ
๑. เกษตรกรขาดแหล่งเมล็ดพันธุ์ เช่น พันธุ์ข้าว , ถั่วเขียว , มะม่วงหิมพานต์	- ๓๐% ของพื้นที่ปลูกเป็นพันธุ์พื้นเมือง ๘๐% เป็นพันธุ์ดี ๒๐% ช่วงเวลาการปลูกไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับภาวะฝนตกตามธรรมชาติ	- การทำเกษตรต้องอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลอย่างเดียว ทำให้ผลผลิตพืชตกต่ำ เนื่องจากขาดน้ำเพื่อการเกษตร สภาพพื้นดินไม่อุดมสมบูรณ์

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัญหา	สรุปวิเคราะห์ / สาเหตุ	ผลกระทบที่เกิดขึ้น / ปริมาณ
๑. การว่างงาน	เกษตรกรในหมู่บ้านประมาณ ๖๐% จะอพยพไปขายแรงงานในต่างถิ่น ในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เมษายน ของทุกปี เพราะขาดอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกรอย่างเพียงพอ	ขาดแรงงานทางด้านการเกษตร เนื่องมาจากการเดินทางไปขายแรงงานต่างถิ่น
๒. ไม่มีสถานที่จำหน่ายสินค้า	ในหมู่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกไม้ผลเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะมะม่วงหิมพานต์และลำไยเป็นแหล่งผลิตที่ค่อนข้างมาก	มีพ่อค้าคนกลางเข้ามาซื้อ ตัดราคาจากเดิมแปรรูป ๒๔๐ บาท/กก. เหลือ ๑๘๐ บาท/กก. เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงฤดูฝนทำให้การอบแห้งโดยใช้แสงแดดอบเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ไม่เพียงพอถ้าเก็บไว้นานไม่ขายก็จะเกิดเชื้อรา

ปัญหา	สรุปวิเคราะห์ / สาเหตุ	ผลกระทบที่เกิดขึ้น / ปริมาณ
๓. ขาดเงินทุนหมุนเวียน	กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ส่วนมากจะขาดเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเป็นทุนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตที่มีคุณภาพ	ผลผลิตที่นำมาแปรรูปไม่ได้มาตรฐานได้ราคาที่ไม่เหมาะสม
๔. ชุมชนไม่เข้มแข็ง	จากการตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร	ทำให้กลุ่มไม่มีประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
๕. คุณภาพและผลผลิตการเกษตรตกต่ำ	โดยสภาพทั่วไปพื้นที่เป็นดินลูกรังเสียส่วนใหญ่ ประกอบกับปลูกพืชมาหลายปีดินย่อมขาดความอุดมสมบูรณ์ เพราะขาดการบำรุงดินหรือการใช้ปุ๋ยไม่ถูกวิธีและเมล็ดพันธุ์ไม่ดีปลูกก็ไม่ได้คุณภาพ เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว , ข้าวโพด , ถั่วเขียว	ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ไม่สมบูรณ์และทำให้ขายได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

วิสัยทัศน์ของชุมชน

ฝันของชุมชน

๑. ต้องปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร
๒. ต้องการตลาดรองรับสินค้าการเกษตร
๓. ต้องการมีงานภาคการเกษตรตลอดทั้งปี
๔. ต้องการแหล่งเงินทุนระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ
๕. ต้องการแหล่งพันธุ์พืช พันธุ์ดี ราคาต่ำ
๖. ต้องการปรับปรุงพัฒนาดินที่เสื่อมโทรม
๗. ต้องการมีอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ตลอดปี
๘. ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาอบรมให้ความรู้ในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านปุ๋ยน้ำชีวภาพปุ๋ยหมัก
๙. ต้องการให้ผลผลิตการเกษตรมีราคาสูงขึ้น

วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมภาคเกษตร

๑. การประกอบอาชีพของชุมชน

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลหาดลำประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี เพราะขาดแหล่งน้ำในการเกษตร จึงมีการอพยพแรงงานไปทำงานต่างพื้นที่ เช่น ต่างจังหวัด , ต่างอำเภอ ซึ่งเป็นการหารายได้นอกภาคการเกษตร

๒. ลักษณะการผลิต

การประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การทำนา เป็นการผลิตเพื่อบริโภคในครอบครัวเท่านั้น เพราะสภาพพื้นที่เป็นที่สูงจึงมีพื้นที่ทำนามีน้อย , สวนไม้ผลส่วนใหญ่ปลูกมะม่วงหิมพานต์เป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอีกส่วนหนึ่ง

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

จุดแข็ง (Strength)

๑. มีเมล็ดมะม่วงหิมพานต์เป็นพืชเศรษฐกิจช่วยสร้างอาชีพและรายได้
๒. เป็นชุมชนเข้มแข็งมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๓. ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง
๔. การประสานงานได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนในพื้นที่เป็นอย่างดี
๕. มีสถานที่ทำงาน วัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๖. มีขอบเขตพื้นที่ชัดเจน

จุดอ่อน (Weakness)

๑. เกษตรกรขาดความรู้ทักษะและความสามารถด้านตลาด
๒. ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล
๓. การพัฒนาด้านต่างๆ ยังขาดงบประมาณไม่สามารถพัฒนาได้อย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกด้าน
๔. สภาพพื้นที่ลุ่มเสี่ยงที่เกิดภาวะภัยแล้งขาดแคลนสำหรับ อุปโภค-บริโภค และการเกษตร
๕. ระบบสื่อสารโทรคมนาคมไม่ครอบคลุม

โอกาส (Opportunity)

- ๑ รัฐได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น ตามแผนกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อนำงบประมาณไปใช้ ในการพัฒนา
- ๒ ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล จากหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี
- ๓ ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน
- ๔ มีความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสูง
- ๕ ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมสินค้า OTOP
- ๖ ดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

ข้อจำกัด (Threat)

๑. งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนามีจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของ ประชาชน
๒. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐ ยังไม่ทั่วถึงแหล่งการเรียนรู้ยังมีไม่พอเพียง
๓. พนักงานส่วนตำบลหรือบุคลากรท้องถิ่น ตามไม่ทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

ปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน / โครงการ / กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๑. ด้านกายภาพ ๑.๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	แผนพัฒนาปัจจัยทางกายภาพ - สร้างอ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ สูบน้ำ ด้วยพลังไฟฟ้า ฝายกั้นน้ำ - ขุดลอกคูคลอง ธรรมชาติ - อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ และแหล่งน้ำธรรมชาติ - ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (พืชตระกูลถั่ว) - ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์, สุกร, ไก่ เป็ด, โคพื้นเมือง	- พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน - ปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีไม่แน่นอน - พื้นที่ตำบลสองคอนส่วนมากลาดชัน เป็นภูเขาและป่าไม้ - ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลและปริมาณน้ำฝนน้อย - ป่าไม้แหล่งต้นน้ำถูกทำลายจนเสียสมดุลธรรมชาติ - เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติไม่สามารถทราบได้ล่วงหน้า	- มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรตลอดปี - ราษฎรมีรายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพหลากหลาย - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ลดปัญหาการว่างงานลดปัญหาทางสังคม - ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง - แมลง นก ปลา ในธรรมชาติมีเพิ่มขึ้น - สารเคมีตกค้างในดินลดลง
๑.๒ ภัยธรรมชาติ	- ตั้งงบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ	- ผลกระทบจากการตัดไม้ ทำลายป่า - ลดต้นทุนการผลิต	- สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติได้ทันที
๑.๓ ดินเสื่อมขาดความอุดมสมบูรณ์	- โครงการปรับปรุงบำรุงดิน - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด - ส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วก่อนการกำหนด	- ลดสารพิษตกค้างในดินเนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมี - พื้นฟูสภาพดิน / ปรับปรุงสภาพดิน	- ปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น - สภาพแวดล้อมโดยรวมดี

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๑.๔ ขาดแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค	- สร้างประปาหมู่บ้าน - ขุดบ่อน้ำตื้น - ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ	- ในช่วงฤดูแล้งระบบประปาหมู่บ้านขาดแคลนแหล่งน้ำดิบ - ระบบประปาที่มีอยู่ชำรุดบ่อยครั้ง	- ราษฎรมีน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี
๑.๕ แหล่งเก็บกักน้ำตื้นเขิน	- ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ	- ลำน้ำปาดและแหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขินไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้	- มีปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๒. ด้านชีวภาพ ๒.๑ ต้นทุนการผลิตข้าวและพืชไร่สูง ๒.๒ ราคาตกต่ำ	- โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวและพืชไร่ - การใช้สารสกัดจากธรรมชาติ - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ - การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน - โครงการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตมะม่วงหิมพานต์ - การควบคุมปริมาณผลผลิตต่อต้นเพื่อให้ได้ขนาดตามความต้องการคัดเกรด - จัดงบประมาณประกันราคา	- ลดต้นทุนการผลิต - มีวัตถุดิบในท้องถิ่นและราคาถูก - ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม - เพิ่มรายได้ โดยเพิ่มราคาต่อหน่วย - มะม่วงหิมพานต์ราคาต่ำ เพราะมีขนาดไม่สม่ำเสมอ - หาแหล่งทุนจากกองทุนพัฒนาคุณภาพ	- จำนวนเกษตรกรเกษตรกรยอมรับและนำไปปฏิบัติเพิ่มขึ้น - ต้นทุนการผลิตสินค้าลดลง - มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพผลผลิต - ผลผลิตได้ขนาดและตรงตามความต้องการของตลาด - มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ คัดเกรด / คัดคุณภาพ - รวมกลุ่มผู้ผลิตและผู้ขายบริหารในรูปแบบสหกรณ์

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๒.๓ ขาดแคลนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	- โครงการส่งเสริมสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	- มีพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพ	- จำนวนเกษตรกรมีพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพ

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๒.๓ สัตว์เลี้ยง โค กระบือ ขาดอาหารในฤดูแล้ง	- โครงการจัดทำทุ่งหญ้าถาวร - ผลิตฟางปรุแต่งเพื่อเก็บไว้ให้สัตว์กินในฤดูแล้ง -อบรมให้ความรู้ด้านการสุขภาพสัตว์	- การปลูกหญ้าขนและมีคุณค่าอาหารสูง - การให้น้ำในแปลงหญ้าช่วงฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วง - เกษตรกรขาดความรู้ในการดูแลและเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธีเสี่ยงต่อการติดโรค	- สัตว์เลี้ยงมีอาหารกินตลอดปี - ลดต้นทุนการผลิตสัตว์ - สัตว์เลี้ยงมีอาหารกิน อุดมสมบูรณ์ร่างกาย แข็งแรงเจริญเติบโต เร็ว น้ำหนักมากทำให้ขายได้ราคาดี - ลดอัตราการตายและการสูญเสีย
๒.๔ โรคแมลงศัตรูพืชระบาด	- โครงการลดการใช้สารเคมี - การป้องกันศัตรูพืชแบบวิธีผสมผสาน - ส่งเสริมให้กลุ่มผู้ปลูกพืชผลิตพืชสมุนไพร ป้องกันกำจัดศัตรูพืชอื่นๆให้เพียงพอกับการใช้งานในชุมชน - ประชาสัมพันธ์เตือนภัยโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด	- สารเคมีมีผลต่อสิ่งแวดล้อมเช่นลดจำนวนแมลงศัตรูธรรมชาติ - ผลผลิตผักปลอดสารพิษตลาดมีความต้องการมาก - ขาดการประชาสัมพันธ์	- สภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้นปริมาณสารพิษตกค้างน้อยลง - จำนวนเกษตรกรผู้เจ็บป่วยจากผลของการใช้สารเคมีทางเกษตรลดลง - กลุ่มมีรายได้เสริมจากการขายสารสะเดาและน้ำสกัดชีวภาพ - รายจ่ายในการใช้สารเคมีเพื่อการผลิตพืชต่อครัวเรือนลดลง

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๒.๕ ขาดข้อมูลที่เพียงพอในการวางแผนการผลิต เช่น (พันธุ์ ปริมาณ การตลาด) ข้อมูลเชิงวิชาการ สนับสนุน ทางเลือกการผลิตใหม่ๆ	- จัดเวทีประชาคม ในการวิเคราะห์ปัญหา /ทาง แก่ /ความเป็นไปได้ของ ทางเลือกแต่ละด้าน โดย มอบกลุ่มสนใจแต่ละ กลุ่มไปศึกษาและ นำเสนอ - วางระบบการเก็บข้อมูล ที่เคลื่อนไหวของชุมชน	- การเก็บข้อมูลด้วย ตนเองจะทำให้ เกษตรกรตระหนัก ถึงสถานการณ์ ปัญหาเป็นการ สร้างจิตสำนึกอย่าง หนึ่ง	- ชุมชนมีข้อมูลเพียงพอ ในการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาชุมชน - แผนชุมชนมีคุณภาพ เป็นเหตุเป็นผลและ สามารถปฏิบัติได้ โดย อาศัยทรัพยากรใน ชุมชนเป็นหลัก
๓. ปัญหาด้าน เศรษฐกิจ ๓.๑ ปัญหาแรงงาน / รายได้ต่ำ ๓.๒ กระบวนการ กลุ่มของผู้นำ ชุมชนไม่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของคน ทุกรุ่น	- สร้างทางเลือกอาชีพ เพิ่มขึ้นในชุมชน การรับ งานย่อยของ ภาคอุตสาหกรรมจาก ภายนอกมาทำเช่น เย็บ ผ้าเย็บรองเท้า จักสาน เพอร์นิเจอร์ - เพิ่มขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนในการ สร้างขบวนการการมี ส่วนร่วม แก่คนทุกกลุ่ม ในชุมชน	- มีกิจกรรมสร้าง รายได้ในชุมชน ทำ ให้คนรุ่นใหม่ บางส่วนมีทางเลือก ที่ไม่จำเป็นต้องไป ทำงานต่างถิ่น - เน้นด้านธุรกิจเป็น หลัก - เกษตรกรรายย่อยซึ่ง อาจเป็นคนกลุ่ม มากในชุมชน แต่ไม่ มีสิทธิ์มีเสียงในการ ตัดสินใจ ในการ กำหนดทิศทางการ พัฒนาชุมชน	- จำนวนอาชีพนอกภาค เกษตรที่มีอยู่ในชุมชน เพิ่มขึ้น - รายได้ของผู้ประกอบ อาชีพนอกภาคเกษตร เทียบกับรายได้ผู้ ประกอบอาชีพเกษตร - ราษฎรที่มีส่วนร่วมใน การเลือกแนวทาง พัฒนาของชุมชน - ความพึงพอใจของ ชุมชนต่อทิศทางการ พัฒนาชุมชนที่กำหนด

ปัญหา / เหตุผล / แผนงาน,กิจกรรม

สรุปปัญหาหลักของชุมชน	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	เหตุผล	ตัวชี้วัด
๓.๓ ไม่มีถนนในหมู่บ้าน ๓.๔ ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นขาดตลาดรองรับ เช่น ผลผลิตทางการเกษตร	- จัดสรรงบประมาณทำถนน - ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น การตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน - สร้างเครือข่ายด้านการตลาด - ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน/บรรจุกัญท์ที่สวยงาม	- ในฤดูฝน น้ำฝนไหลเข้าบ้านเรือนราษฎรทำให้เดือดร้อน - ผลิตสินค้าแล้วคนในชุมชนไม่ให้ความสำคัญ - ไม่มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต ผู้จำหน่ายในชุมชน	- มีถนนเข้าหมู่บ้าน - สร้างวงจรการตลาดในชุมชน - รวมกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายในชุมชนในรูปแบบสหกรณ์
๔. ด้านสังคม ๔.๑ ขาดการรวมกลุ่มที่ดี	- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล	- ราษฎรเห็นกับประโยชน์ส่วนตนเอง ไม่กิจกรรมร่วมกันพัฒนาตำบล	- มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรที่มุ่งเน้น ๔ ประเด็นสำคัญ

จากการสำรวจข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหาดลำ ที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหา ๔ ประเด็น คือ ๑) หนี้สินเกษตรกร ทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ ๒) ที่ดินทำกิน ๓) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ ๔) สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกร ดังนี้

๑. ปัญหาหนี้สินเกษตรกร มีเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบ และต้องการให้ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ๕๘ ราย โดยมีสาเหตุคือ ในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ผลผลิตทางการเกษตรมีจำนวนน้อยกว่า

ทุกปีที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อยลง ภาวะหนี้สินเกษตรกร จึงเป็นปัญหาไม่สามารถรับภาระชำระดอกเบี้ยได้ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใกล้เคียง ทำข้อตกลงที่ช่วยเหลือให้เข้าสู่ระบบ
แนวทางการพัฒนา

๑. ประสานสถาบันการเงินที่เกษตรกรได้กู้ยืม ให้ชะลอการชำระหนี้แก่เกษตรกรที่มีความประสงค์จะช่วยเหลือ
๒. ใกล้เคียงคืความ ดำเนินการเรื่องเข้าสู่ระบบ การปรับโครงสร้างหนี้สินใหม่
๓. ส่งเสริมและพัฒนาสร้างรายได้เสริม อาชีพเสริมแก่เกษตรกรผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๒. ปัญหาที่ดินทำกิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ ป่าสงวน เขตอุทยานแห่งชาติ และที่ดินสาธารณะ เกษตรกรเพาะปลูกพืชต่างๆ สร้างรายได้แก่เกษตรกร เกษตรกรที่ต้องการช่วยเหลือ ๖๖ ราย เป็นเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน เพื่อให้เกษตรกรได้จัดสรรที่ดินให้ทำกิน

แนวทางการพัฒนา

ประสานหน่วยงานในพื้นที่พิจารณาจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรเพื่อทำกิน ทำข้อบันทึกข้อตกลงร่วมกัน และพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๓. ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่ในพื้นที่แหล่งน้ำเป็นคลอง ห้วยต้นเงิน คลอง บึง บ่อน้ำบาดาล สระน้ำในหมู่บ้าน/ตำบล สระเก็บน้ำในไร่นา ฝายชะลอน้ำ ปัจจุบันมีสภาพชำรุด ท่อส่งน้ำใช้การไม่ได้เท่าที่ควร โดยมีเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนต้องการให้ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไข จำนวน ๑๐๒ ราย

แนวทางการพัฒนา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณดำเนินการขุดลอกคลอง ห้วย หนอง บึง ระบบส่งน้ำ ก่อสร้างฝายชะลอน้ำกักเก็บน้ำเพื่อให้ในฤดูแล้ง สระน้ำในหมู่บ้าน/ตำบล สระน้ำในไร่นา บ่อน้ำต้น บ่อน้ำบาดาล

๔. ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม จากการสำรวจเกษตรกร ผู้ได้รับความเดือดร้อน ปัญหาสวัสดิการ ๑๒๒ ราย โดยเจ็บป่วย ๒๖ ราย รายได้ไม่พอเพียงกับการดำรงชีวิต ๔๔ ราย ทุพพลภาพ ๒๔ ราย ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ๒๘ ราย เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร เห็นควรดำเนินการจัดสวัสดิการ ให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพ สร้างรายได้แก่เกษตรกร ปัญหาสิทธิเกษตรกร ๘๙ ราย เป็นค่าเช่าที่ดินเอกชนไม่เป็นธรรม ๑๕ ราย เสียประโยชน์จากพันธบัตรกรมพืช สัตว์ท้องถิ่นไปใช้การค้า ๑๕ ราย ไม่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ๑๕ ราย และทรัพยากรธรรมชาติ/ดินเสื่อมโทรม ส่วนปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่มี

แนวทางการพัฒนา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสวัสดิการ รูปแบบกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือเกษตรกร ประสานหน่วยงานด้านสาธารณสุขรักษาดูแล อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร สร้างอาชีพเสริม จัดสรรงบประมาณแก่ผู้ทุพพลภาพ เบี้ยยังชีพ จัดทำบันทึกข้อตกลงกับเอกชน มีมาตรฐานในการเช่าที่ดิน พันธุ์กรรมพืชสัตว์ท้องถิ่นใช้การค้าให้มีความชัดเจน จัดทำวารสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระดับหมู่บ้าน/

ตำบล จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม มลพิษทางทรัพยากรน้ำในระดับ
ตำบล

การวิเคราะห์สินค้า(อาชีพ)ที่จะมุ่งเน้นเป็นหลัก

จากการจัดทำประชาคมทุกหมู่บ้าน ตำบลหาดล้า ได้เห็นชอบสินค้าเกษตร คือ มะม่วง
หิมพานต์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกร พัฒนาระบบการผลิตให้มีมาตรฐาน เครือข่ายเชื่อมโยง
ทั้งระบบ จัดตั้งศูนย์แปรรูป นวัตกรรมเกษตร มุ่งการลดต้นทุนการผลิต การดูแลรักษา
การป้องกันโรคระบาด ส่งเสริมเป็นสินค้าเกษตรของตำบลหาดล้า โดยการศึกษา รวบรวมข้อมูล
วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบสินค้าเกษตรที่สำคัญ

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านสินค้าเกษตร(เด่น)

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑. ข้าว	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๒. ขาดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ มีราคาแพง จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๒. ภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๓. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๕. แมลงศัตรูพืช จำนวน ๙ หมู่บ้าน
๒. มะม่วงหิมพานต์	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงจำนวน ๙ หมู่บ้าน ๒. ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๓. การรวมกลุ่มเกษตรกรไม่มีความเข้มแข็ง จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๔. ขาดความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปที่มีคุณภาพ จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๕. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๖. แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร จำนวน ๙ หมู่บ้าน
๓. ลำไย	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงจำนวน ๙ หมู่บ้าน ๒. ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๓. การรวมกลุ่มเกษตรกรไม่มีความเข้มแข็ง จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๔. ขาดความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปที่มีคุณภาพ จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๕. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๙ หมู่บ้าน ๖. แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร จำนวน ๙ หมู่บ้าน

แนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตร

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำทำการเกษตร บ่อบาดาล
๒. จัดให้ความรู้ด้านการผลิตที่มีคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต ซึ่งมีปัจจัยการผลิตในพื้นที่ ความรู้ด้านการแปรรูปที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานสินค้าเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาด
๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการตนเองที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นประโยชน์แก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร
๔. จัดตั้ง/ก่อสร้างตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตการเกษตรในพื้นที่ตำบล เพื่อลดการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
๕. จัดตั้ง/ก่อสร้างร้านค้าชุมชน เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการค้าสินค้าการเกษตรให้มีระบบครบวงจร
๖. สนับสนุนแหล่งเงินทุนการดำเนินงาน กองทุนเพื่อการเกษตร และอื่นๆ

บทที่ ๔

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลหาดล้า

๑. วิสัยทัศน์

“พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานสู่อุตสาหกรรมเกษตร”

๒. พันธกิจ

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดให้มีคุณภาพสินค้าเกษตร นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต

๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการ และดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดการค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนเชื่อมโยงเครือข่ายการค้าอย่างเป็นระบบ

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเด็นที่ ๑. พัฒนาโครงสร้างการเกษตร

ประเด็นที่ ๒. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตของเกษตรกรให้ผลผลิตมีคุณภาพ การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การแปรรูปผลผลิต การบรรจุภัณฑ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต

ประเด็นที่ ๓. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร

ประเด็นที่ ๔. พัฒนาตลาดรองรับและรวบรวมผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร

ประเด็นที่ ๕. พัฒนาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน

๔. แผนงาน/โครงการพัฒนา

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หน่วยงาน สนับสนุน	หมายเหตุ
๑.	การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๙ แห่ง		←→		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น/ โครงการ ชลประทาน และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หน่วยงาน สนับสนุน	หมายเหตุ
๒.	การพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม/การจัดทำ บัญชี	๕๐ คน	←→	/		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ คณะวิทยาการ จัดการ มรอ. สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์	
๓.	การพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการผลิตมะม่วงหิมพานต์ที่มีคุณภาพ	๕๐ คน	←→			สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ คณะ เกษตรศาสตร์ มรอ. หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	
๔.	การก่อสร้างตลาดหรือลานรวบรวมและ รับซื้อผลผลิต และจุดศูนย์กลางของกลุ่ม	๑ แห่ง		←→		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดหาปัจจัย การผลิต ให้แก่สมาชิก
๕.	การเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์	๕ ช่องทาง		←→		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด	
๖.	การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการ ผลิต	๑ เครื่อง		←→		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มรอ. และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	เงินทุนของ กลุ่ม/แหล่ง กู้ยืมเงินของ รัฐบาล
๗.	การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเพิ่มมูลค่า ผลผลิต การแปรรูปผลผลิต	๕๐ คน		←→		สนง.สภา เกษตรกรจังหวัด/ คณะ เกษตรศาสตร์ มรอ.	

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หน่วยงาน สนับสนุน	หมายเหตุ
๘.	การปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกร	๕๘ ราย	←	→		ธ.ก.ส./สถาบัน การเงิน	
๙.	จัดสรรที่ดินทำกิน	๖๖ ราย	←	→		ส.ป.ก./ที่ดิน อำเภอ	
๑๐.	การส่งเสริมอาชีพเสริมแก่เกษตรกร	๔๔ ราย		←	→	องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น/ พัฒนาชุมชน/ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	

ภาคผนวก

ต้นทุนการผลิตต่อไร่ของพืชแต่ละชนิด (บาท)

พืช	เตรียมดิน	พันธุ์	ปุ๋ย	ยาเคมี	น้ำ	เก็บเกี่ยว	ขนส่ง	อื่นๆ	รวม
๑. ข้าวนาปี	๗๐๐	๑๕๐	๒๕๐	๐	๐	๓๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๑,๗๐๐
๒. ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	๔๐๐	๒๔๐	๒๕๐	๐	๐	๒๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑,๒๙๐
๓. ถั่วเขียว	๔๐๐	๒๐๐	๐	๐	๐	๒๐๐	๕๐	๗๕๐	๘๐๐
๔. มะม่วงหิม พานต์	๕๐๐	๖๒๕	๓๐๐	๐	๐	๕๐๐	๑๐๐	๒๐๐	๒,๑๒๕
๕. ลำไย	๔๐๐	๖๒๕	๓๐๐	๐	๐	๕๐๐	๓๐๐	๒๐๐	๒,๐๒๕

เอกสารอ้างอิง

- แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลหาดล้า อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหาดล้า สำนักงานเกษตรอำเภอท่าปลา
- รายงานความเหมาะสมการปลูกพืช สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ พ.ศ.....
- แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์